

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 12. juuli 2021
(OR. en)

10393/21

ONU 64	DEVGEN 134
CONUN 96	SUSTDEV 94
COHOM 104	ENV 475
CFSP/PESC 658	CLIMA 168
COPS 258	COHAFA 61
CSDP/PSDC 354	MIGR 133
CONOP 33	CODUN 29
COTER 90	SAN 439
COAFR 184	CYBER 197

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	10303/21
Teema:	ELi prioriteetid Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis ÜRO Peaassamblee 76. istungjärgul, september 2021 – september 2022 - Nõukogu järeldused (12. juuli 2021)

Delegatsioonidele edastatakse lisas 12. juulil 2021 toimunud nõukogu 3807. istungil heaks kiidetud nõukogu järeldused ELi prioriteetide kohta Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis ÜRO Peaassamblee 76. istungjärgul, september 2021 – september 2022.

**Nõukogu järeldused ELi prioriteetide kohta Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis ÜRO
Peaassamblee 76. istungjärgul,**

september 2021 – september 2022¹

1. Tänapäeva multipolaarses maailmas, mida iseloomustavad suured geopoliitilised ja majanduslikud jõuvahekordade muutused, on mitmepoolsus endiselt kõige tõhusam vahend ülemaailmsete suhete juhtimiseks kõigile kasutooval viisil. Üha keerukamad ülemaailmsed probleemid nõuavad terviklikke lahendusi, milleni on võimalik jõuda üksnes tõhusama mitmepoolse juhtimise ja reeglitel põhineva rahvusvahelise koostöö abil. Mitmepoolsus peab olema tõhus ja õiglane ning andma tulemusi, mis aitavad kaitsta nii ELi kui ka üleilmseid huve ja väärtusi. Nõukogu tervitab komisjoni ja kõrge esindaja õigeaegset ühisteatist, mis käsitleb ELi panust reeglitel põhineva mitmepoolsuse tugevdamiseks. Tõhusa mitmepoolsuse toetamiseks kasutavad EL ja selle liikmesriigid jätkuvalt oma mõjuvõimu, tuues ühiste ülemaailmsete lahenduste nimel kokku ülemaailmsed osalejad, ning edendavad mitmepoolselt strateegilisi prioriteete ja huve kooskõlas nõukogu 2019. aasta järeldustega, mis käsitlevad ELi meetmeid reeglitel põhineva mitmepoolsuse tugevdamiseks, et tagada ohutum ja stabiilsem maailm ning kestlik ja kaasav ülemaailmne taastumine COVID-19 pandeemiast.

¹ Käesolevas dokumendis läbivalt kasutatud mõiste „EL“ puhul ei eristata „ELi“, „ELi ja selle liikmesriikide“ või üksnes „liikmesriikide“ pädevust.

21. sajandile kohandatud ÜRO

2. EL ja selle liikmesriigid toetavad nüüd ja ka edaspidi kindlalt reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda, mille keskmes on ÜRO ja mis põhineb rahvusvahelise õiguse, sealhulgas rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse austamisel. Maailm ei ole enam selline nagu ÜRO loomise ajal 75 aastat tagasi. Legitiimsuse säilitamiseks peab ÜRO olema võimeline tegelema üha keerukamate ülemaailmsete probleemidega ning vastama kodanike kasvavatele nõudmistele läbipaistvuse, vastutuse, kaasamise ja tegevuse tulemuslikkuse osas. 2020. aasta septembris ÜRO 75. aastapäeva tähistamiseks korraldatud kõrgetasemelisel kohtumisel võeti vastu poliitiline deklaratsioon, millega algatati protsess, mis annab ainulaadse võimaluse muuta ja ajakohastada ÜRO süsteemi nende eesmärkide saavutamiseks. EL ootab ÜRO peasekretäri aruannet selle kohta, kuidas edendada „meie ühist tegevuskava“, ning on valmis osalema aktiivselt praeguste ja tulevaste probleemide lahendamises ning ülemaailmse juhtimise parandamises.
3. Me toetame jätkuvalt ÜRO reformide tõhusat rakendamist, tehes koostööd eesmärki täitva ÜRO nimel, kasutades ära võimalusi ja kohandades organisatsiooni 21. sajandi ülemaailmsetele probleemidele ja geopoliitikale. Toetame ÜRO süsteemi kuuluvate asutuste ja organite vajalikku reformimist, sealhulgas ÜRO Julgeolekunõukogu põhjalikku reformi, et muuta need tõhusamaks, läbipaistvamaks, demokraatlikumaks, esinduslikumaks ja vastutavamaks. EL püüab samuti saavutada ÜRO ja selle volituste kestlikku ja piisavat rahastamist kooskõlas rahastamiskokkuleppega, et võimaldada organisatsiooni tõhusat toimimist.
4. EL tunnustab edusamme, mida on tehtud sellise ühtselt tegutseva ÜRO tugevdamisel, mis tegutseb integreeritumal, sidusamal, tõhusamal ja tulemustele orienteeritumal viisil, ning jätkab selle protsessi edendamist, toetades ÜRO asutusi, fonde ja programme, et kiirendada kestliku arengu tegevuskava 2030, sealhulgas arengu rahastamist käsitleva Addis Abeba tegevuskava rakendamist. Humanitaar-, arengu- ja rahuvaldkonna lõimitus on ühise prioriteedina keskse tähtsusega, et tugevdada koordineerimist ELi ja ÜRO humanitaar-, arengu- ja rahutagamismeetmete vahel ning tagada terviklik lähenemisviis, mille eesmärk on käsitleda riske, suurendada vastupanuvõimet, vähendada ebavõrdsust ja saavutada kohalike kogukondade jaoks kestlikke tulemusi kohapeal.

5. EL kasutab täiel määral ära uut naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumenti „Globaalne Euroopa“, *et toetada oma mitmepoolset tegevuskava ning aidata edendada mitmepoolseid reforme ja tõhusat koostööd*. Programmitöö protsessis keskendub EL poliitikapõhiselt sellele, mida ta saab asjakohasel juhul riigi, piirkonna ja mitmepoolsel tasandil koos oma liikmesriikide ja partnerriikidega Euroopa tiimi lähenemisviisi raames ära teha. Oma välistegevuse tulemuslikkuse parandamiseks püüab EL viia mitmepoolsesse süsteemi antava rahastuse paremini kooskõlla oma kokkulepitud poliitiliste prioriteetidega, rakendades sealhulgas strateegilisemat lähenemisviisi peamiste ÜRO fondide, programmide ja spetsialiseeritud asutuste kvaliteetsele vabatahtlikule rahastamisele. Suurendada tuleks ELi ja selle liikmesriikide rahastamise nähtavust ja sellealast teadlikkust.

Parem taastamine

6. Maailma tabanud COVID-19 pandeemia on mõjunud laastavalt üksikisikutele, ühiskonnale ja majandusele ning näidanud, kui tihedalt on ülemaailmsed probleemid omavahel seotud. Pandeemiavastase võitluse võitmiseks peaksid ohutud ja tõhusad vaktsiinid ja immuniseerimine, terved ning diagnostika ja ravi olema kättesaadavad kogu maailmas. Vaktsineerimisprotsess ei ole riikidevaheline võidujooks, vaid võidujooks ajaga. EL ja selle liikmesriigid on ühed peamised raamistikku „ACT Accelerator“ ja selle COVAXi mehhanismi panustajad ning neil on jätkuvalt keskne roll mitmepoolse reageerimise edendamisel, et tagada kõigile **ohutu ja õiglane juurdepääs COVID-19 vaktsiinidele**, testidele ja ravile, eelkõige mitmekesistades ülemaailmset vaktsiinitootmisvõimsust ning laiendades vaktsiinide jagamist ja kättesaadavust, muu hulgas ELi vaktsiinide jagamise mehhanismi kaudu, jätmata kedagi kõrvale.

7. **Tervisesüsteemide tugevdamine ning rahvusvaheline valmisolek** tulevasteks pandeemiateks ja neile reageerimine jääb ELi peamiseks prioriteediks kooskõlas pandeemiaks valmisoleku ja sellele reageerimise suhtes kohaldatava valitsus- ja ühiskonnaülese terviseühitsuse põhimõttega ning kooskõlas ülemaailmsel tervise teemalisel tippkohtumisel vastu võetud Rooma deklaratsiooniga. Ülemaailmse solidaarsuse vaimus on EL ja selle liikmesriigid pühendunud ülemaailmse terviseturbe edendamisele ning juhivad jätkuvalt jõupingutusi, et tugevdada Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) valmisolekut tervisealasteks hädaolukordadeks ja suutlikkust neile reageerida ning et teha selle raames tööd pandeemiaid käsitleva rahvusvahelise lepingu loomiseks. Antimikroobikumiresistentsuse vastast võitlust tuleb kiirendada ülemaailmsel tasandil ning me toetame tugevamaid ülemaailmseid kokkuleppeid antimikroobikumide kasutamise ja neile juurdepääsu kohta.
8. Maailm on kriisist väljumas ja taastumiseni on käia pikk tee: 2020. aastal toimus inimarengus tagasimineku esimest korda viimase kolmekümne aasta jooksul. EL rõhutab tungivat vajadust **ehitada üles parem ja keskkonnahoidlikum maailm** ning edendada mitmepoolseid lahendusi, mis keskenduvad kestlikuma, kaasavama, õiglasema, võrdsema ja vastupanuvõimelisema maailma loomisele, juhindudes kestliku arengu tegevuskavast aastani 2030 ja Pariisi kliimakokkuleppest. EL järgib ülemaailmset taastealgatust, sidudes investeeringud ja võlakergenduse kestliku arengu eesmärkidega, et tagada pärast COVID-19 pandeemiat tõeliselt ümberkujundav arengutee. Maailma suurima ametliku arenguabi andjana on EL ja selle liikmesriigid üheskoos kindlalt pühendunud partnerriikide toetamisele kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamisel. Sellega seoses jätkame integreeritud riigisiseste rahastamisraamistike edendamist, et koordineerida rahastamist ja viia see kooskõlla riiklike prioriteetide ja kestliku arengu eesmärkidega, parandades kõigi olemasolevate vahendite mõju ning edendades poliitikavaldkondade kestliku arengu sidusust. Peaksime kasutama nn tegude kümnendit, et kiirendada kestliku arengu eesmärkide rakendamist 2030. aastaks, jätmata kedagi kõrvale, rõhutades samas, kui oluline on tegeleda nende kestliku arengu alaeesmärkidega, mille osas ollakse 2020. aasta ajakavast maha jäänud, et tagada kestliku arengu tegevuskava 2030 jätkuv ambitsioonikus ja tagada selle terviklikkus. Eriti oluline on koondada jõupingutused, et jõuda esimesena kõige mahajäänumateni, keda pandeemia on kõige rohkem mõjutanud. EL tervitab ÜRO peasekretäri algatust kutsuda kokku toidusüsteemide tippkohtumine eesmärgiga käivitada julged meetmed toidusüsteemide ümberkujundamiseks, et muuta need turvalisemaks, vastupidavamaks ja keskkonnasäästlikumaks.

9. Majanduse taastamine peab käima käsikäes ka sotsiaalse õigluse, sotsiaalkaitse, kaasatuse ja inimväärse tööga. EL aitab kaasa töö tulevikku käsitleva ILO sajanda aastapäeva deklaratsiooni ülemaailmsele rakendamisele. EL jätkab tööalaste põhiõiguste tõhusa kasutamise edendamist ning toetab üldist sotsiaalkaitset, et käsitleda ebavõrdsust ja haavatavas olukorras olevate isikute vajadusi. Majanduse taastamise keskmes peab olema kvaliteetne haridus, sest see on peamine vahend, mille abil anda noorele põlvkonnale head tulevikuväljavaated.
10. Põhjalikud rändeteemalised dialoogid ja partnerlused, milles keskendutakse osapoolte huvidele ja ühistele prioriteetidele, ELi partnersuhete lahutamatu osa. EL jätkab koostööd ÜRO ja partnerriikidega, et selles valdkonnas ülemaailmseid jõupingutusi suurendada. EL võtab teadmiseks rahvusvahelise rändealase läbivaatamisfoorumi korraldamise ning jätkab rahvusvahelise pagulasõiguse austamise ja vabatahtliku ümberasustamise edendamist.

Maailma turvalisemaks muutmine

11. Maailmas, kus valitsevad geopoliitilised pinged ja mitmetahulised ohud rahvusvahelisele ja piirkondlikule stabiilsusele, suurendab EL oma jõupingutusi **rahu ja julgeoleku edendamiseks** ning teeb koostööd teiste partneritega, et toetada põhiväärtusi ja tugevdada ÜRO suutlikkust täita oma vastavaid volitusi. Samuti on oluline suurendada koordineerimist muude piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonidega ning rahvusvaheliste finantsasutustega. Aafrika Liit on võtmetähtsusega partner ning jätkatakse jõupingutusi, et toetada Aafrika juhitud rahu- ja julgeolekualaseid algatusi ning süvendada kolmepoolset koostööd Aafrika Liidu, ELi ja ÜRO vahel.

12. Ülemaailmse **inimõiguste** ja demokraatia süsteemi edendamine on kesksel kohal ELi pühendumises mitmepoolsuse tugevdamisele ning ELi eestvedamisel toimuva reeglitel põhineva rahvusvahelise korra toetamises. EL tegutseb jätkuvalt ülemaailmse liidrina inimõiguste, soolise võrdõiguslikkuse ja õigusriigi edendamisel ja kaitsmisel ning seisab vastu mis tahes katsetele loobuda põhimõttest, et kõik inimõigused on universaalsed, jagamatud, üksteisest sõltuvad ja omavahel seotud. Võttes arvesse COVID-19 pandeemiat ning tunnistades selle ebaproportsionaalset mõju naistele ja tütarlastele, kinnitame taas, et meie pandeemia reageerimise keskmes peavad olema inimõigused, sealhulgas inimõiguste täielik kasutamine naiste ja tütarlaste poolt. EL on jätkuvalt kindlalt vastu igasugusele diskrimineerimisele, sealhulgas soo, rassi, etnilise või sotsiaalse päritolu, usu või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, puude, vanuse, seksuaalse sättumuse ja/või soolise identiteedi alusel. EL kordab oma pühendumust võrdsusele ja mittediskrimineerimisele ning sellele, et kõigil inimestel oleks õigus kasutada kõiki inimõigusi ja põhivabadusi. Me toetame ÜRO peasekretäri inimõigustealase tegutsemise üleskutse rakendamist ja teeme kõik jõupingutused, et seada inimõigused ÜRO tegevuskava² keskmesse, luues koalitsioone, et edendada ühist tegevuskava, mis põhineb demokraatial, inimõigustel, võrdsusel ja õigusriigil. EL jätkab ÜRO inimõiguste samba kestliku ja piisava rahastamise toetamist.
13. EL kasutab kõiki olemasolevaid vahendeid, et täita oma inimõigustealaseid kohustusi, sealhulgas ÜRO Inimõiguste Nõukogu, ÜRO Peaassamblee, ÜRO Julgeolekunõukogu ja muude asjakohaste foorumite raames, kooskõlas ELi aluslepingute ja ÜRO põhikirjaga. Me mõistame jätkuvalt hukka inimõiguste rikkumised olenemata nende toimepanemise kohast ning toetame piiramatut juurdepääsu rahvusvahelistele inimõiguste mehhanismidele, tugevdame vastutusmehhanisme ja rahvusvahelisi kohtumehhanisme ning toetame võitlust karistamatuse vastu. EL on endiselt Rahvusvahelise Kriminaalkohtu vankumatu toetaja ning on pühendunud Rooma statuudi terviklikkuse ja kohtu sõltumatuse kaitsmisele. Euroopa Liit ja selle liikmesriigid jätkavad uue inimsusvastaste kuritegude ennetamise ja nende eest karistamise konventsiooni propageerimist.

² Nõukogu 22. veebruari 2021. aasta järeldused ELi prioriteetide kohta ÜRO inimõigusi käsitlevatel foorumitel 2021. aastal (ST 6326/21).

14. Ajal, mil kodanikuühiskonna tegutsemisruum on paljudes maailma osades tõsiselt piiratud, edendame ohutut ja avatud tegutsemisruumi kodanikuühiskonna organisatsioonidele ja inimõiguste kaitsjatele, samuti ajakirjanikele ja meediatöötajatele, sh nende osalemist ÜRO protsessides, ning mõistame jätkuvalt karmilt hukka nende vastu suunatud ähvardused, rünnakud või survemeetmed.
15. EL edendab noorte mõjuvõimu suurendamist ja nende osalemist ning suurendab jõuliselt rahvusvahelisi jõupingutusi, et saavutada sooline võrdõiguslikkus, kõikide inimõiguste täielik kasutamine kõigi naiste ja tütarlaste poolt ning suurendada nende mõjuvõimu vastavalt liidu rahvusvahelistele kohustustele, sealhulgas naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava rakendamise edendamise kaudu. EL jätkab soolise perspektiivi lõimimise edendamist ja sooteadliku poliitika propageerimist kõigil ÜRO foorumitel, samuti Peking+25 pidustustel, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse põlvkondadevahelise edendamise foorumil „Generation Equality Forum“. EL jätkab igasuguse seksuaalse ja soolise vägivalla, sealhulgas koduvägivalla ning konfliktidega seonduva seksuaalse vägivalla ennetamist ja selle vastu võitlemist ning võtab toimepanijad vastutusele, sealhulgas naiste ja tütarlaste vastase vägivalla kaotamise eest vastutava ELi juhitava sõprade rühma kaudu.
16. EL kohustub jätkuvalt edendama, kaitsma ja järgima kõiki inimõigusi ning rakendama täies ulatuses ja mõjusalt Pekingi tegevusprogrammi ning rahvastiku ja arengu rahvusvahelise konverentsi tegevusprogrammi, samuti nende läbivaatamise konverentside tulemusi; ka on selles vallas endiselt tähelepanu all seksuaal- ja reproduktiivtervis ning seonduvad õigused. Seda silmas pidades kinnitab EL taas oma pühendumust edendada, kaitsta ja järgida iga inimese õigust omada täielikku kontrolli ning otsustada vabalt ja vastutustundlikult oma seksuaalsuse ning seksuaal- ja reproduktiivtervisega seotud küsimuste üle ilma diskrimineerimise, sundimise ja vägivallata. Lisaks rõhutab EL vajadust tagada üldine juurdepääs igakülgsele kvaliteetsele ja taskukohasele seksuaal- ja reproduktiivtervise alasele teabele ja haridusele, sealhulgas põhjalikule seksuaalkasvatusele, ning tervishoiuteenustele.

17. ÜRO tõelise partnerina järgib EL jätkuvalt integreeritud lähenemisviisi konfliktidele ja kriisidele alates konfliktide ennetamisest ja rahuloomest kuni kriisidele reageerimise ja nende stabiliseerimiseni ning toetab ÜRO peasekretäri üleskutset kehtestada ülemaailmne relvarahu. Rakendades oma uut vahendustegevuse kontseptsiooni, et toetada mitmepoolset reageerimist kriisiolukordadele, jätkab EL tihedat koostööd ÜROga, et toetada ÜRO vahenduspüüdusi. 2020. aasta rahuloomes struktuuri läbivaatamise järelmeetmena keskendub EL rahuloomelase töö toomisele kohapeale, edendades mitmeid sidusrühmi hõlmavat kaasavat lähenemisviisi ning tehes partneritega koostööd rahuloomes prognoositavamaks ja kestlikumaks rahastamiseks. EL suurendab oma toetust ÜRO rahutagamisfondile ja edendab algatusi, mille eesmärk on anda konkreetne panus rahuloomes kestlikku rahastamisse. EL kavatseb osaleda aruteludel, mida peetakse 2022. aastaks kavandatud kõrgetasemelisel rahuloomes rahastamise teemalisel üritusel. EL teeb samuti tööd ÜRO rahutagamiskomisjoni nõuandva rolli suurendamiseks ÜRO Julgeolekunõukogus ning oma koostöö suurendamiseks selle organiga. Osana meie järjepidevast toetusest noorte, rahu ja julgeoleku tegevuskavale edendab EL jätkuvalt noorte kaasamist rahuloomesse ja rahu säilitamisse.
18. EL toetab jätkuvalt ÜRO tegevust sellistele konfliktidele reageerimisel, mis kahjustavad tsiviilelanikke ning ohustavad ülemaailmset julgeolekut ja stabiilsust, samuti ÜRO peasekretäri rahuvalveoperatsioonide algatuse (A4P) järgmise etapi käivitamist. Muutuva ülemaailmse olukorra tagajärgede käsitlemiseks tugevdab EL oma partnerlust ÜROga **rahuvalve ja kriisiohjamise** valdkonnas, määratledes sealhulgas järgmised ELi ja ÜRO prioriteedid rahuoperatsioonide ja kriisiohjamise valdkonnas aastateks 2022–2024 ning rakendades tõhusalt ELi ja ÜRO vastastikuse toetuse andmise raamistikku seoses nende vastavate missioonide ja operatsioonidega. Erilist tähelepanu pööratakse sünergia tagamisele ja vastastikuse täiendavuse suurendamisele ÜRO missioonide ning ELi missioonide ja operatsioonide ning muude asjakohaste ÜRO ja ELi vahendite vahel, et parandada kohapealset mõju, rõhutades, et koordineerimine on üleminekuga seoses eriti oluline. Koostöö tugevdamine **kliimamuutuste** ja keskkonnaseisundi halvenemisega seotud julgeolekuriskide ennetamisel ja ohjamisel ning laste kaitsmisel relvakonfliktides jääb endiselt ELi tähelepanu keskmesse.

19. EL jätkab ohutu, turvalise ja kestliku kosmosekeskkonna säilitamise ning avakosmose rahumeelse kasutamise edendamist. Sellega seoses jätkame tööd avakosmosetegevuse pikaajalise kestlikkuse suuniste rakendamiseks ja edasiarendamiseks.
20. EL jätkab tihedat koostööd ÜRO ja teiste partneritega võitluses ülemaailmse terrorismi, vägivaldse äärmusluse, rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse ja küberkuritegevuse, inimkaubanduse, korruptsiooni, rahapesu ja terrorismi rahastamise vastu. EL on jätkuvalt pühendunud integreeritud ja multidistsiplinaarse lähenemisviisi edendamisele ülemaailmse uimastiolukorra käsitlemisel.
21. EL kui juhtiv ülemaailmne humanitaarabi andja arendab edasi oma partnerlust ÜROga, et muuta ülemaailmne humanitaarabisüsteem tõhusamaks ja tulemuslikumaks, ning suurendab toetust selliste humanitaarpõhimõtete austamisele nagu humaansus, neutraalsus, erapooletus ja sõltumatus³. EL jääb ka rahvusvahelise humanitaarõiguse häälekaks kaitsjaks ning edendab turvalist, kiiret ja takistamatut juurdepääsu mõjutatud elanikkonnale, humanitaarabi põhimõtetekohast koheletoimetamist ning tsiviilisikute, eelkõige naiste ja laste, puuetega inimeste ning humanitaar- ja meditsiinitöötajate ohutust, julgeolekut ja kaitset. EL kinnitab taas tugevate ja tõhusate sanktsioonirežiimide tähtsust terrorismivastases võitluses. Humanitaarabi tõrgeteta koheletoimetamiseks on hädavajalik humanitaarruumi kaitsmine asjakohaste meetmete abil, sealhulgas vajaduse korral humanitaarkaaluksel tehtavate erandite järjepideva lisamise kaudu.

³ Nõukogu 20. mai 2021. aasta järeldused, mis käsitlevad komisjoni teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule ELi humanitaartegevuse kohta: uued väljakutsed, samad põhimõtted (ST 8966/21).

22. Rahvusvahelist **desarmeerimise, massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja relvastuskontrolli** raamistikku ohustavad üha enam geopoliitilised pinged ja COVID-19 pandeemia. EL jätkab tööd heade tulemuste saavutamiseks tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu 10. läbivaatamiskonverentsil, et toetada ja tugevdada tuumarelvade leviku tõkestamise lepingut kui olulist mitmepoolset vahendit rahvusvahelise rahu, julgeoleku ja stabiilsuse saavutamiseks ning edendada selle ülemaailmset kohaldamist ja täielikku rakendamist. Toetame jätkuvalt Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni (OPCW) tööd. Keemiarelvade vastase ülemaailmse õigusnormi rikkumine on vastuvõetamatu ja nende kasutamise eest vastutavad isikud tuleb vastutusele võtta. EL toetab ka ÜRO peasekretäri rakendatavat keemia-, bioloogiliste ja toksinrelvade väidetava kasutamise uurimismehhanismi, mis on massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise struktuuri oluline komponent. Erilist tähelepanu pööratakse vastutustundlikule käitumisele ja võidurelvastumise ennetamisele avakosmoses. EL ja selle liikmesriigid jätkavad vabatahtliku vahendi edendamist kõnealuse eesmärgi saavutamiseks, välistamata võimalust võtta tulevikus vastu uus õiguslikult siduv vahend.
23. EL aitab kaasa bioloogiliste ja toksinrelvade konventsiooni ning teatavate tavarelvade konventsiooni eelseivate läbivaatamiskonverentside õnnestumisele. EL jätkab aktiivset osalemist valitsusekspertide rühmas, et arutada uue ja kujunemisjärgus tehnoloogiaga seotud küsimusi autonoomsete surmavate relvasüsteemide valdkonnas. Käesoleval aastal tähistatakse tuumarelvakatsetuste üldise keelustamise lepingu (CTBT) 25. aastapäeva. EL edendab jätkuvalt CTBT jõustumist ja ülemaailmset kohaldamist ning relvakaubanduslepingu ja jalaväemiinide keelustamise konventsiooni üldist järgimist ja tõhusat rakendamist. EL jätkab kassettlahingumooni konventsiooni humanitaareesmärgi toetamist. EL innustab jätkuvalt kõiki riike ühinema ballistiliste rakettide leviku tõkestamist käsitleva Haagi tegevusjuhendiga ning rakendama tõhusalt väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse kõigi aspektide ennetamist, tõkestamist ja likvideerimist käsitlevat ÜRO tegevuskava. EL toetab jätkuvalt uue tehnoloogia vastutustundlikku sõjalist kasutamist ja ÜRO peasekretäri desarmeerimiskava, sealhulgas läbirääkimiste viivitamatut alustamist lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise lepingu (FMCT) üle desarmeerimiskonverentsil, samuti järelemeetmete võtmist seitsmendale iga kahe aasta järel toimuvale väike- ja kergrelvade tegevuskava teemalisele riikide kohtumisele.

24. EL edendab jätkuvalt kehtiva rahvusvahelise õiguse täielikku kohaldamist küberruumis ning teeb koostööd rahvusvaheliste partneritega, et ennetada konflikte ja edendada koostööd ja stabiilsust riikide vastutustundliku käitumise normatiivse raamistiku kaudu, rakendades usaldust suurendavaid meetmeid ja toetades kübersuutlikkuse suurendamist. Sellega seoses edendab EL jätkuvalt küberruumis riikide vastutustundlikku käitumist käsitleva ÜRO tegevusprogrammi kiiret loomist. EL rõhutab oma jätkuvat toetust Budapesti küberkuritegevuse konventsioonile kui terviklikule mitmepoolsele õigusraamistikule, mille alusel töötada välja riiklikud õigusaktid ja arendada rahvusvahelist koostööd küberkuritegevuse vastu võitlemiseks, ning rõhutab ÜRO jõupingutuste ja juba olemasolevate rahvusvaheliste instrumentide vastastikust täiendavust selles valdkonnas ning inimõiguste ja põhivabaduste austamise tähtsust. Sellega seoses rõhutab EL, et kokkulepe info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kuritegelikul eesmärgil kasutamise vastast võitlust käsitleva uue rahvusvahelise konventsiooni üle peetavate läbirääkimiste korra kohta peab võimaldama läbipaistvat protsessi ja kõigi asjaomaste poolte sisulist kaasamist ning tagama õigusliku järjepidevuse. Tunnistades küberruumi seotust ja keerukust, jätkab EL probleemide lahendamiseks mitmeid sidusrühmi hõlmava lähenemisviisi edendamist.

Võidu saavutamine kliimamuutuste vastases võitluses ja meie suhte taastamine loodusega

25. **Kliimamuutused ja elurikkuse kadumine** kujutavad endast inimkonnale eksistentsiaalist ohtu. Ülemaailmsed kliimameetmed ei ole ikka veel piisavad, et saavutada Pariisi kokkuleppe ja kestliku arengu tegevuskava 2030 pikaajalisi eesmärke. COVID-19 kriis on tõstnud esile vajaduse tegutseda praegu kiiresti ja otsustavalt, et võidelda kliimamuutuste vastu ja taastada meie suhe loodusega, tegeledes ühtlasi ühiskonnale reostusest põhjustatud kahjuga ja tõhustades võitlust ülemaailmse raadamise ja veenappuse vastu. EL näitab eeskujult suurendades oma liidusiseseid kohustusi eesmärgiga saavutada kliimaneutraalsus 2050. aastaks ning suurendades ka Pariisi kokkuleppe alusel 2030. aastaks seatud riiklikult kindlaksmääratud panuse eesmärki vähemalt 55 %-ni võrreldes 1990. aastaga vastavalt eesmärgile hoida ülemaailmne temperatuuritõus alla 1,5 °C. Euroopa roheline kokkulepe on ELi majanduskasvu strateegia, milles nähakse ette kestliku ja kaasava majanduskasvu mudel koos üleminekuga ringmajandusele ning keskkonnahoidlik maailmamajanduse taastamine, kus ei jäeta kedagi kõrvale. Meie ühiskonnad vajavad kiiresti selget suunda, et märkimisväärselt kiirendada üleminekut kliimaneutraalsusele ja viia rahavood selle eesmärgiga kooskõlla.

26. EL jätkab intensiivset koostööd kõigi partneritega, eelkõige kõigi tähtsamate majandusriikidega, et innustada neid suurendama oma kliimaeesmärke, täitma Pariisi kokkuleppe ja muude keskkonnavalaste kokkulepete, näiteks bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni ja ÜRO kõrbestumise tõkestamise konventsiooni eesmärke, et saajandi keskpaigaks saavutada kliimaneutraalsus, võidelda kõrbestumise, pinnase halvenemise ja põua vastu ning 2030. aastaks pöörata ümber elurikkuse kadumine⁴. Sellega seoses on otsustava tähtsusega ÜRO 2021. aasta bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverents (COP15) ja kõrbestumise tõkestamise konventsiooni osaliste konverents (COP15) ning ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 26. istungjärg (COP26). EL kutsub kõiki osapooli üles suurendama oma riiklikult kindlaksmääratud panuste ambitsioonikust, selgust, läbipaistvust ja mõistetavust ning esitama vähese heitega arengu pikaajalised strateegiad aegsasti enne 2021. aasta novembris Glasgow's toimuvat ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 26. istungjärku (COP26). EL ja selle liikmesriigid kinnitavad oma jätkuvat pühendumust kliimameetmete rahvusvahelise rahastamise mobiliseerimise edasisele suurendamisele ning kutsuvad kõiki arenenud riike ja teisi selleks võimelisi osapooli üles oma panust suurendama, rõhutades suurema rahastuse tähtsust kohanemise jaoks.
27. EL jätkab ka ÜRO ökosüsteemide taastamise aastakümne eesmärkide toetamist. EL taotleb ÜRO kõrgetasemelise energiadialoogi raames ja väljaspool seda kiiremaid meetmeid, et saavutada kiiresti ülemaailmne energiasüsteemi ümberkujundamine ning tagada üldine juurdepääs ohutule, turvalisele, säästvale ja taskukohasele energiale, ning jätkab ka energiaostuvõimetuse käsitlemist, et saavutada Pariisi kokkuleppe eesmärgid ja täita kestliku arengu tegevuskava aastani 2030. Lisaks toetab EL algatusi, mille eesmärk on anda konkreetne panus kõnealustesse protsessidesse, näiteks ÜRO kohtumine „Stockholm+50“, mis korraldatakse 2022. aastal esimese ÜRO inimkeskkonna konverentsi 50. aastapäeva puhul. EL osaleb konstruktiivselt aruteludes, mis käsitlevad inimkonna ja looduse suhte ümberkujundamist, rakendamisevahendite tõhustamist ja kiirendamist, sealhulgas rahaliste vahendite mobiliseerimist ja kestlikku taastumist COVID-19 pandeemiast.

⁴ Nõukogu 25. jaanuari 2021. aasta järeldused kliima- ja energiadiplomaatia kohta – Euroopa roheline kokkuleppe välismõõtme rakendamine (ST 5263/21).

28. Tuginedes ÜRO bioloogilise mitmekesisuse tippkohtumisel saadud impulsile ja [„Juhtide lubadusele seista looduse eest“](#), on EL eeskujuks ülemaailmse elurikkuse kriisi lahendamisel ja uue ambitsioonika ÜRO bioloogilise mitmekesisuse raamistiku väljatöötamisel ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsil. Me jätkame keskkonnasäästlikku rahastamist käsitleva rahvusvahelise koostöö tugevdamist, eelkõige kestliku rahanduse rahvusvahelise platvormi raames, ning oleme jätkuvalt pühendunud rahvusvahelise keskkonnarahastuse senisest suuremale mobiliseerimisele. EL toetab üldist juurdepääsu puhtale joogiveele ja asjakohastele sanitaartingimustele.
29. EL toetab jätkuvalt kesksel rollil, mida täidab ÜRO mereõiguse konventsioon (UNCLOS), milles on sätestatud õigusraamistik, millele peab vastama kogu ookeanidel ja meredel toimuv tegevus, ning on jätkuvalt pühendunud rahvusvahelise ookeanide majandamise tugevdamisele ning ohutute, turvaliste, hea seisundiga ja tootlike ookeanide ja merede tagamisele eelseisval 2022. aasta ÜRO ookeanikonverentsil ja muudel asjakohastel foorumitel, suurendades eelkõige jõupingutusi selleks, et UNCLOSe raames sõlmida õiguslikult siduv ambitsioonikas rahvusvaheline õigusakt, milles käsitletakse mere elurikkuse kaitset ja säästvat kasutamist väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni olevatel aladel, ning saavutada ülemaailmne kokkulepe mere plastireostuse kohta.

Ülemaailmse digitaalarengu tegevuskava kujundamine

30. EL toetab ÜRO jõupingutusi, mille eesmärk on rakendada uut tehnoloogiat positiivsete muutuste saavutamiseks ja töötada välja asjakohane juhtimine, mis põhineb paljusid sidusrühmi hõlmaval lähenemisviisil. EL tunnustab digiülemineku panust kestlikku arengusse, tunnistades samas, et digiüleminek võib võimendada olemasolevat ebavõrdsust, kui seda nõuetekohaselt ei käsitleta. Tuginedes ELi visioonile Euroopa digikümnestist ja prioriteedile saavutada digiajastule vastav Euroopa, asume juhtima rahvusvahelisi jõupingutusi, et ehitada üles avatud, vaba ja turvaline digitaal maailm kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega ja vastavalt rahvusvahelisele inimõigustealasele õigusele. EL toetab ka ÜRO tehnoloogia hõlbustamise mehhanismi raames tehtud algatusi, et tugevdada teaduse ja tehnoloogia algatuste sidusust ning kiirendada kestliku arengu eesmärkide saavutamist.

31. EL käsitleb digipöörde laiemaid väljakutseid ja võimalusi algatustega, mille eesmärk on laiendada ülemaailmset digitaalset ühenduvust, parandada digioskusi, aidata kaasa ülemaailmsele digivõimekusele ja võimaldada digiettevõtlust, eelkõige seoses arenguriikidega. ELi eesmärk on digilõhe ületamine ja digitaalse ebavõrdsuse kaotamine, eelkõige nende jaoks, kes ei saa täit kasu täiustatud, juurdepääsetavast ja turvalisest digiruumist ja -teenustest. Samuti püüab EL kujundada ja juhtida rahvusvahelisi läbirääkimisi, kehtestades ambitsioonikaid ülemaailmseid standardeid ja põhimõtteid ning asjakohaseid juhtimis- ja koostöömehhanisme uue digiajastu jaoks. EL jätkab strateegiliste partnerluste loomist ülemaailmse digitaalarengu tegevuskava kujundamiseks ja jälgib tähelepanelikult ÜRO peasekretäri digikoostöö tegevuskava rakendamist, püüdes ühtlasi moodustada sarnaselt meelestatud partneritest koosnevat ülemaailmset koalitsiooni ühiste väärtuste ning demokraatliku, inimõigustel põhineva ja inimkeskse digiülemineku ühise visiooni alusel.
32. EL jätkab eetilise ja inimkeskse lähenemisviisi edendamist, mis tagab inimõiguste ja õigusriigi põhimõtte edendamise ja kaitse tehisintellekti arendamisel ja kasutamisel, ning jätkab seisukohtade lähendamist nüüdisaegsete isikuandmete kaitse raamistike loomiseks. EL teeb koostööd ka kõigi asjaomaste sidusrühmadega, et tagada avatud, vaba, turvaline ja stabiilne internet; kaitsta eraelu puutumatust ja andmevooge; võidelda vaenukõne, terroristliku ja ebaseadusliku veebisisu vastu; võidelda väärinfo ja desinformatsiooni vastu; säilitada mitut sidusrühma hõlmav interneti haldamise mudel, mis on avatud, kaasav ja detsentraliseeritud; ning toetada digirahanduse ja e-valitsuse arendamist.

Tugevam ELi ja ÜRO partnerlus

33. Kiiresti muutavas maailmas on Euroopa Liidu ja ÜRO vaheline tugev ja dünaamiline partnerlus olulisem kui kunagi varem. EL toetab jätkuvalt ÜROd kui hädavajalikku rahvusvahelise koostöö foorumit ja mitmepoolse süsteemi nurgakivi. EL püüab tugevdada ÜROga tehtavat koostööd, seades sisse korrapärased ELi ja ÜRO tippkohtumised. Looime tugevamad, mitmekesisemad ja kaasavamad partnerlused kõigi asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas ÜRO liikmesriikide, piirkondlike organisatsioonide, kodanikuühiskonna, noorte, rahvusvaheliste finantsasutuste, erasektori ning akadeemiliste ringkondadega, et toetada ÜRO ajakohastamist ja töötada välja ülemaailmseid lahendusi 21. sajandi väljakutsetele. EL jääb tõeliselt kaasava ja võrgustatud mitmepoolsuse oluliseks edasiviivaks jõuks ning täidab ülemaailmset juhtrolli, et muuta maailm kõigi jaoks turvalisemaks, stabiilsemaks ja jõukamaks.
-